

MAGYAR LAPOK

* 3 lei

Taxa postală plătită aprobărilor Dir. Gen.



Nagys. Ramaszetter Róbert urnak BUDA

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 258 (1404) szám * Csütörtök, 1936 november 12

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

A lengyel és az angol külügyminiszterek tanácskozásai befejeződtek

Lengyelország megnyugtatót kapott, hogy a nyugati hatalmak megegyező tárgyalásai nem érinthetik az ő középeurópai érdekeit. A cseh-lengyel viszony megbeszélésébe a lengyel külügyminiszter nem ment bele.

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint Beck lengyel külügyminiszter a következő kérdésekről tanácskozott Edennel:

1. A locarnói értekezletet előkészítő megbeszélések;
 2. A danzigi kérdés;
 3. A lengyelországi zsidók kivándorlása.
- Eden kijelentette, nem tart attól, hogy a locarnói értekezlet vagy ennek az előkészítő tárgyalásai Lengyelország középeurópai érdekeibe eleve eldöntően nyulhatnának bele. Viszont Beck is kijelentette, hogy Lengyelország a danzigi kérdés elintézésében nem fog a Népszövetség háta mögött eljárni. (Arról van szó, hogy Danzig szabad városállam fölött megszüntessék a népszövetségi ellenőrzést, mely a németeknek a kívánalma).

A zsidók kérdése ügyében Beck kifejtette, hogy Lengyelországban tulszaporodott a zsidóság, ami az ottani őslakosság társadalmi és gazdasági helyzetére egyre súlyosabban nehezedik rá. Eppen azért lengyel kívánalom, hogy az ottani zsidóság palesztinai kivándorlása elősegíttessék. Eden erre kijelentette, hogy a palesztinai kivándorlás lehetőségeiről nem adhat tájékoztatást, míg az ottani zavargások okai kivizsgálására kiküldött bizottságtól a jelentés meg nem érkezik.

A cseh-lengyel viszonyt Beck szóba sem hozta, bár Eden említést tett róla. Beck gondosan kerülte ezt a kérdést és csupán azt hangoztatta, hogy valamennyi dunai állammal jó viszonyt kíván fenntartani.

Beck külügyminiszter a sajtónak ismertetést adott Lengyelország német, magyar és dunavidéki vonatkozásairól

Londonból jelentik: Beck a sajtó előtt tett nyilatkozatában hangoztatta, hogy Nagybritániát és Lengyelországot sok kötelek fűzi egybe. Azt a módot, ahogyan a brit kormány a bonyolult kérdések megoldásához hozzájárult, Lengyelország is a legnagyobb mértékben értékeli. Kijelentette Beck, hogy Edennel való tanácskozásai során a danzigi kérdést is érintette. A lengyel-cseh viszonyról nem volt szó, mert Beck felfogása szerint ez nem alkalmas nemzetközi megbeszélésekre.

A német-lengyel megállapodásról Beck elmondotta, hogy ezt a diplomáciai művet az európai béke állandósága szempontjából olyan lényeges elemnek tartja, amilyen volt az első

locarnói egyezmény.

Szólt még a lengyel külügyminiszter arról is, hogy Lengyelország és Magyarország között a kapcsolatok igen jók és reméli, hogy ez a jóviszony alapul fog szolgálni az általános megértés számára a Duna-vidéken.

Beck végül is kijelentette, hogy a londoni megbeszéléseivel nagyon meg van elégedve. Eden, mint mindig, teljes megértést és előzékenységet tanúsított. Az ilyen természetű megbeszélésektől azonban nem szabad tulsokat várni. — mondotta Beck. — mert tisztában kell lenni azzal, milyen nagyok a fennálló nehézségek.

A lengyel külügyminiszter Párizson és Berlinen át tér vissza Varsóba.

A római egyezmény államainak tárgyalásai Bécsben

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter is megérkezett az osztrák fővárosba. Ciano gróf és Schuschnig kancellár kedden előkészítő megbeszélést folytatott

Bécsből jelentik: Kánya magyar külügyminiszter kedden délután fél 4 órakor, a menetrendszerű gyorsvonattal Bécsbe utazott. Utjára elkísérte Villani római (kvrináli) magyar követ, Nickel Alfréd rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Bakács-Bessenyei követ-ségi tanácsos, a külügyminisztérium politikai osztályának vezetője és Csáky István gróf, a külügyminisztérium kabinetfőnöke.

Kánya Kálmán szerdán délelőtt látogatást tett Schuschnignál és Schmidtnél, majd kihallgatáson jelent meg Miklas elnöknel, aki villásreggelit adott a magyar és olasz vendégek tiszteletére.

Délután megkezdődött a három ország külügyminisztereinek tanácskozása.

A hétfői és keddi nap folyamán Schuschnigg, Schmidt és Ciano ismétellen hosszabb tanácskozást folytatott, igen barátságos szellemben, több olyan kérdéstről, mely közvetlenül Ausztria és Olaszország viszonyára, valamint a kedden szerencsés befejezésre jutott gazdasági tárgyalásokra vonatkozik. A három államférfi tanácskozásai ezenfelül a Kánya Kálmán megérkezése után, a római jegyzőkönyv államai és külügyminiszterei között szerdán kezdődő értekezlet előkészítésére is vonatkoztak.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Mire tanít hát Rooseveltet?

(S. I.) — Még egyre zajlik a vita Roosevelt nagy választási győzelme körül. A mi közvéleményünk kicsiny áporodott tavában is vet néhány hullámocskát ez a vihar. A „népfront” magyarok számára írt egy némely lapjában olvassuk, hogy Amerikában Roosevelttel a demokrácia győzött, egy okkal több tehát, hogy az itteni magyar tömeges álljanak be a közös „népfront”-ba és segítsenek szavazataikkal uralomra olyan irányzatot, mely egyesítse az összes baloldali román pártokat egészen a — legszélsőbb baloldallig.

Most nem azzal a végzetes veszedelemmel akarunk ismét vitába szállni, mely a magyarságot mindenáron be akarja vinni efféle harcba, melyen csak veszíthetünk. Mint általában minden olyan kalandba, mely román pártok vitáiba elegyítene minket.

Arról a fonák helyzetről sem szólunk, hogy az Unióban a demokrácia zászlaja alatt egyetlen embert — az új elnököt — akkora hatalomba emeltek, amelyet legélesebb ellenfele, Pater Coughlin, a világhírű rádiópap szerint Napoleon és Julius Cézár óta eleven ember e földön nem élvezett. Ezt a szóbanforgó cikkek írói éppen olyan jól tudják, mint mi. Amiképpen azok is nagyon jól és pontosan tudják, miképpen áll ma világszerte valójában a gazdasági liberalizmus dolga, kik állandóan ezt a jelszót szegik a mellünknek, amikor mi nem akarunk egyebet, mint a valóban egymásra és csakis egymásra utalt magyarság gazdasági összezárkózását — a gyermekeink, a jövődönk, a kultúránk érdekében.

Roosevelt elnöknek nagyon is korszerű és végtelenül jellegzetes győzelmét, akármilyen távoli esemény, valóban kapcsolatba lehet hozni a mi helyzetünkkel, ha nem is abban a félrevezető és felszínes formában, ahogyan ezek a sajtáságos „népfronti” törekvések hozzák. Ennek a távoli nagy eseménynek egészen közeli és világos tanulságai vannak a mi kicsiny életünk számára.

Ha nagyon egyszerűen és röviden akarjuk jellemezni az emberiség legújabb korszakát, úgy azt mondhatjuk, hogy a legutóbbi két emberöltő a tőke és a munka harcának jegyében áll.

A fejlődés — különösképpen a liberalista gazdasági és politikai rendszer alatt — óriási hatalommá tette a tőkét, mely hovatovább állam lett az államban, ugyanakkor pedig, mert megtelhetett, kezdte is magát kivonni a kötelességek teljesítése alól, melyek a társadalommal szemben terhelik. Nem ismert kötelességeket a munkássággal szemben, az adózás alól lehetőleg kibújt, a kedvezőbb könnyű kereset kedvéért országról-országra vándorolt s nem akart elismerni egyéb szempontot, mint a saját maga minél nagyobb nyereségét.

Ugyanezt a szerepet kezdte betölteni az országok életében, mint hajdan a feudális korszakok idején — a különböző kiskirályok, kik nem törődtek a közös érdekekkel, szembeszálltak az ország koronás királyával, hadaikat nem az ország védelmébe állították, hanem a maguk birtokainak gyarapítására használták fel.

A tőke e könyörtelen önzésének legelsőben a legjobban érdekelték üzentek hadat: a munkásság. A marxista szocializmus azonban, mely a munkásság önvédelmi harcának először adott tanítást jelleget, a másik végletbe csapott: kizárólag az ipari munkásság szempont-

jából nézte a kérdést s nem akart a földön más erőket látni, mint az anyagiakat. Ebből a tanításból született meg az osztályharc, melyről a végén kiderült, hogy az önző öncélú tőkének a legjobb szövetségese. Oroszországban, hol a legkisebb ellenállás törvénye szerint győzelemhez tudott jutni a szocializmus, ez a győzelem az anyagot, a gépet, a tőkét egygétette az állammal s az embereket az állami alakot öltött materia boldogtalan és agyonhajszolt rabszolgáivá alázta.

Nem hiába értelmes lény azonban az ember. Az orosz tapasztalatoknak levonta a tanulságát.

Az olasz fasizmus, a német nemzeti szocializmus, az osztrák és portugál rendi állam s a többi hasonló törvényhozások nem jelentenek egyebet, mint új utakat, melyeken a kor nagy problémájának megoldása felé halad az emberiség: miképpen lehet a tőkét könnyörtelen önzéséből kivetkőztetni és a nemzet szolgálatába állítani.

Miképpen lehet a tőkének olyan szervezeti alakot adni, hogy annak belső törvényszerűsége legyen a természetes biztosíték nemzeti kötelességeinek teljesítése dolgában? Erőlt volt szó abban a nagy és győzedelmes harcban, melyet Roosevelt elnök éppen az u. n. amerikai demokráciával vívott és nyert meg, annak ellenére, hogy az ő pártját hívták demokratának. Az ő nagytőkés ellenfelei voltak ugyanis s azok, kik az ő reformjait az alkotmány nevében a legfőbb alkotmányvédő bíróság a *Suprem Court* elé vitték és ez a feltehető demokratikus bíróság, az amerikai alkotmánynak ez a legfőbb őre mondotta ki, hogy Roosevelt egész műve sérti a világ legdemokratikusabb alkotmányát, tehát — nem demokratikus.

Mussolini, Hitler, Salazar, Schuschnigg, Pilsudski, Degrelle és a többiek semmi egyebet nem akarnak, mint a tőkét — a nemzet szolgálatába állítani. Egész nagy reformjuknak ez a magja. A szociális kérdést akarják nemzeti alapon megoldani. A munka és a tőke összhangját akarják megteremteni.

Ugyanez azonban a *kisebbségi nemzetek legnagyobb problémája is*. A nemzetiségek társadalmi élete valósággal laboratóriumi kísérlete annak, mennyire *nem lehet nemzeti életet élni, iskolákat, kulturintézményeket fenntartani, népnevelő irányzatokat követni,*

ha a tőke nem teljesíti kötelességét és csak a maga hasznát nézi!!

Miből indult ki a szászok nagy belső forrongása, mely máig sem jutott nyugvópontra? Egyszerűen abból, hogy a szász bankok — elvakulva az új államban hirtelen megnyílt óriási lehetőségektől — a szász nép megtakarított pénzeit kapitalista vállalkozásokba fektették, mindenféle gyárakat és egyebet alapítottak s a nemzetük takaréktőkéjének nagyrészét — *elvezették*. A szász tőke szakított azokkal a tradíciókkal, melyek tulajdonképpen századokkal megelőzték ezt a mai szociális megoldásokat kereső kort, lerázták magukról a régen önként vállalt nemzeti kötelességeket s átvették a nyugati tőkének könnyörtelen önzését. Most pedig a nép kényszeríti, hogy térjen vissza a régi útra.

Kell-e még ezek után magyarázni a mi helyzetünket? Van-e hát magyar tőke, mely valóban tőkének számít és valóban magyar, ugyanakkor pedig a nemzettel szemben teljesíti a kötelességeit? Nemzeti célokat követő komoly és számottevő ilyen magyar tőke nincs. Ha pedig van, akkor nem teljesíti a kötelességét. Ezt az állításunkat legelkeseredettebb és legelfogultabb ellenfeleink sem vonhatják kétségbe. De azt sem tagadhatja senki sem, hogy takaréktőkénk is nagyrészt

olyanok kezeiben vannak, kik nemzeti szempontból a legjobb esetben közönyösek és egyszerűen a tőke nemzetköziségének kényelmes és hasznos álláspontján állanak. Nem nehéz azonban olyan esetek százait felsorakoztatni, mikor a *magyar takaréktőke és a magyar tőmegek fogyasztása egyenesen magyarelles gazdasági intézmények gazdasági erejét növeli.*

Ha tehát valaki a világ nagy eseményeiből tanulságot akar levonni, azt a mi kis viszonyainkkal akarja összefüggésbe hozni és Roosevelttel győzelmén akar a mi itteni életünk szémszögéből elmélkedni, kénytelen lesz megállapítani, hogy *valóban nekünk is a tőke megrendszabályozása a legnagyobb és legsürgősebb feladatunk*, mintahogyan különböző formákban, de mindenütt a világon e körül forog a harc és a háború.

A mi feladatunk, persze sokszorosan nehezebb. Mindenekelőtt nem állanak hatalmi eszközök rendelkezésünkre, hanem csak erkölcsiek. Ezeknek az erkölcsi erőknél összegyűjtését és hadrendbe sorakozását mérhetetlenül megnehezíti a kétségbeesztő *fogalomzavar* és tájékozatlanság, mely e nagy kérdés körül kavargó. Ezt a *fogalomzavart* még hozzá igen sok oldalról, különbözően a saját útján tudatosan és célzatosan *növelni igyekeznek* azok, kiknek a valóság felismerése nem áll érdekükben. Végül pedig: azt a magyar tőkét, melyet a nemzet szolgálatába akarunk állítani, nagyrészt előbb meg kellene takarékosággal, szövetkezeti szervezkedéssel, gazdasági összehámozással teremteni, mert eddig kiizzadt gazdasági nedveink nagyrészt visszavonhatatlanul mások birtokában vannak és nem igen lehet reményünk arra, hogy hatalmi szóval azokat visszavehessük, ahogyan azt a különböző nagy állami pénzügyi reformok teszik.

Arra is van azonban példa, hogy miképpen indulhatunk el ezen a nehéz úton: az *ukrán nemzeti kisebbség* példája, mely felismertő már ezeket az elemi igazságokat és nagy eredményeket ért el az általános és széles nemzeti szövetkezeti mozgalom tőketeremtő eszközeivel.

Aki tehát mindenáron tanulságokat akar levonni Roosevelttel győzelméből, megteheti ezt is. A tanulságok azonban olyanformán hangzanak, ahogyan azokat most mi itt egyszerűen és tökéletlenül összefoglalni igyekeztünk.

Megjelent!

A szövetkezés szervezéséről szóló törvény

Az érvényben levő teljes román szöveggel, magyar fordításával és tartalomjegyzékkel.

Kiadta és fordította:

Dr Borbély Lajos, ügyvéd

Ára 125 lei és portó.

Kapható: könyvosztályunkban.

Történeti értékű feljegyzések

Közlő: Biró Lajos

Az alba-luliai latin szertartású római katolikus egyházmegyei tanács november 12-én Clujon tartandó közgyűlésén kegyelettel örökíti meg nevét a múlt év november 19-én elhunyt Pál István ny. előadónak, aki ezt a nagy körültekintést és tapintatot igénylő állást igazi ráteremtéssel 22 éven át töltötte be.

Ismeretes, hogy nevezett az előadói állásból az odorheui plebánia élére került, ahol szintén huszonkét esztendő töltött. Plebánossága idején a fontosabb eseményekről feljegyzéseket készített. Feljegyzéseinek megállapítására, hogy előadói működése előtt tíz éven át a történelem tanára volt, mert biztos érteke van az iránt, hogy miket kell feljegyezni, melyek azok az események, amik az utókor előtt érdeklődésre tarthatnak számot. Az elemi csapások, a helyi és világesemények, a vallási és közművelődési élet fontosabb mozzanatai s a politikai viszonyok egyaránt hí krónikásra találunk őbenne. Feljegyzéseiből mindenütt fájának, népének igazi szeretete sugárzik ki, anélkül, hogy másokat bántana.

Ez okból a feljegyzésekből közlünk néhány érdekes részletet, amint alább következik:

A világháború.

Az 1912. és 1913. évek nagyon esősek voltak (1912 július 5-én nagy jégverés). A sok eső gazdasági tekintetben sokat ártott; sokhelyt földcsuszamlások voltak. Az embereket az elkeseredettségtől lehetett féltetni. Azonban bizalmukat Istenben nem veszítették el és az 1914. év a legszebben is kezdődött, nagy reményeket nyújtva a jövőre. De nem így végződött. Július 28-án, illetve augusztus elején kitört a világháború.

Nem feladatomban itt a háborúról részletesen írni; rengeteget írtak arról. A hatalmak között a politika alattomoságában a viszony annyira feszültté vált, hogy csak egy szikra kellett ahhoz, hogy a háború tüze kigyulladjon. Ezt a szikrát Ferenc Ferdinánd trónörökösnek és nejeének a meggyilkolása adta. Ennek a megbosszulása végett indult meg a háború; legalább is ez ürügy volt rá.

A 82-ösök dicsérete.

A hadbaindulás lelkesültség között történt; és vallásos nekikészültséggel. A hadbaindulatok mindenkor gyónatok és áldozatok; szentelt érmeiket és olvasót vittek magukkal; egyenesen a templomból indultak; a mi fiaink a 82-ik gyalogrezdibe voltak sorozva; faji gyönyörűség volt nézni azt az ép, erőteljességet és magatartást, amivel mentek; az összes hadseregben a legvitéztebbek voltak; kezdetül végig és mindenütt; semmi selejtes és kivetni való belőlük. Annyira el voltunk telve a mi házi-zredünkkel, hogy annak nehéz selyemből háromszínű nemzeti zászlót adtunk az ország Nagyszónya képével díszítve; és habár nem volt fekete-sárga, hanem piros-fehér-zöld színű zászló volt, mégis sikerült rábírnom a parancsnokságot, hogy azt a harctérre vigye.

Az 1916. évi földrengés.

Ismeretve azt a lelki emelkedettségét, amit a háború kezdete itthon kiteremtett, így folytatja:

1915-ben a háború fokozódott.

Az 1916. évi január 28-án itt akkora földrengés volt, aminőre senkisémm emlékezett; d. e. 8 óra 15 perckor volt; a templomon nagyon érezhető nyomokat nem hagyott, de a papi lakást ismételtén megrázta, ami alatt több és erős repedést szenvedett, de az épület állékony-ságát nem érintette. Jól van megépítve. Hálás köszönet annak, aki építette és aki építette.

A hadseregparancsnokság Odorhelun. — Károly trónörökös és neje látogatása.

Az 1916. év őszén ez a vidék is hadszin-

tér lett s a hadseregparancsnokság kezdetben Odorhelun volt.

Erről így emlékszik meg az elhunyt főpap feljegyzéseiben:

Október 27-én látogatást tett városunkban az erdélyi hadak fővezére Károly trónörökös nejevel, Zitával. Városunk lett a hadparancsnokság (Armee-Commando) székhelye először Artz és azután Rohr vezérezredes parancsnoksága alatt. A plebánian a vezérkari főnök Randa Miksa vezérkari ezredes lakott, de mindnapos látogató volt a fiatal főherceg József Ferenc, aki igen jól találta magát itt a kertben és még atyjának József főhercegnek a látogatását is itt fogadta. Általában igen szíves volt a viszony köztem és a magas parancsnokság között. Rohr tábornagy többször volt asztalomnál is. Azért érzékeny volt a búcsúzás, amikor a parancsnokság 1917-ben Csíkszeredába tette át székhelyét.

De visszajötték Rohr tábornagy is, a fiatal főherceg is, — ez utóbbi mint a királynak képviselője a vas-székelly remek szobrának leleplezési ünnepére, ami 1917 december 8-án volt a legnagyobb ünnepséggel a plebánia, az internátus és az apácák intézete között levő téren.

Az októberi forradalomról

ezeket jegyezte fel:

1918. év októberében a katonák a harctéren a fegyvert eldobván, a háború megbukott és forradalom tört ki, amely a királyt is lemondásra kényszerítve a királyság helyébe a népköztársaságot szervezte. November 4-én, a király névnapján istentiszteletet és azalatt a szószékről beszédet tartottam, de már csak néhányan voltak jelen; mindenki elalott a király mellől, akit hazafiatlan nyilatkozatok és tették terjesztésével népszerűtlennitettek. Az odorheui urak november 1-én déli 12 órakor a vármegye házában tették esküt az új kormány mellett. Tőlem nem kívántak esküt.

(Folyt. köv.)

Pacelli bíbornok, a vatikáni államtitkár tárgyalásra jön Hitler kancellárhoz?

Berlinből jelentik: Elterjedt hírek szerint Pacelli bíboros vatikáni államtitkár Amerikával való visszatérése után rövidesen Berlinbe utazik, hogy Hitlerrel tárgyaljon. Beavatottak úgy tudják, hogy Hitler rendkívül fontosnak és szükségesnek tartja a Vatikán és a Birodalom jóviszonyának helyreállítását és ezért maga vette kezébe a kibékülés ügyét. Hír szerint Hitler személyesen óhajt érintkezésbe lépni a katolikus egyház vezetőivel, hogy velük a kérdést megbeszélje.

Többmilliárdos újabb gondoskodás a hadfelszerelésről

Bucuresti. Saját tud. Badulescu külügyi miniszter tegnap este Prágába utazott, hogy kiegészítse és véglegesítse a hadiszerszállításokra vonatkozó megállapodásokat. Bucuresti. Saját tud. Mircea Cancicov pénzügyminiszter aláírta tegnap a dekretumot, amelynek értelmében az államkincstár 3 milliárd 300 millió hitelt nyit a hadügyminisztérium számára, hadfelszerelés céljaira.

Sajtóközlemények az angol-lengyel megállapodásokról

Lengyelország belép a locarnoi szerződő felek közé?

Londonból jelentik: A Morning Post diplomáciai levelezője szerint Eden és Beck megegyeztek az európai politika főbb feladatai tekintetében. A megegyezés főbb pontjai:

1. Meg kell akadályozni az ellentétes hatalmi csoportok alakulását. 2. Nem szabad se fasiszta, se kommunista háborúra izgatni. 3. Nem szabad Európa egyik részét a másiktól elzárni.

A Daily Telegraph szerint Beck kifejezte azt a reményét, hogy a megkötendő nyugat-európai egyezménynek nem lesz Lengyelországra sértő fejezete.

Az Echo de Paris fölveti a kérdést, hogy Lengyelország nem léphetne-e Belgium helyébe. Eden és Beck számbavették annak lehetőségét, hogy a második szakaszban Lengyelországot is bevehessék a locarnoi értekezleten.

A kormány készül a parlament megnyitására

Négy miniszter volt kihallgatáson a királynál

Bucuresti. Saját tud. Kedden délután miniszteri értekezlet volt Inculet lakásán és elnökölte alatt. A parlamentben megszavazásra kerülő törvényjavaslatot előkészítésével foglalkoztak. Megállapodtak abban, hogy a válaszfelirati vita során elhangzó beszédekre a kormány részéről a képviselőházban Inculet, a szena-

tusban J. amandí fog válaszolni. Bucuresti. Saját tud. A király kedden kihallgatáson fogadta Pop Valér, Angheliescu dr, Antonescu és Inculet minisztereket. Cassulo pápai nunciuson kívül tegnap Enrique i Amaya argentinai követ nyújtotta át megbízó levelét az uralkodónak.

Fasiszta összeesküvés - Moszkvában

Tömegesen tartóztatnak le külföldieket is

Moszkvából jelentik: A szovjet hatóságok - mint hivatalosan is megerősítik - nagyarányú összeesküvést lepleztek le, melynek célja a fasiszmus uralomra jutása. Tömeges letartóztatás történt. Számos külföldit is letartóztattak. Berlinből jelentik: A Deutsche Allgemeine

Zeitung moszkvai tudósítója szerint a letartóztatott külföldiek között van öt német is. A letartóztatást semmivel sem indokolták meg, ugyanint a házkutatásokat sem, amelyeket ezzel kapcsolatban tartottak. A hatóságok szigorúan őrködnek, hogy a letartóztatottakat ne látogathassák meg a konzuljaik.



Az „Odol” megvédi gyermekeinek egészségét

mert az ODOL megelőzőleg hat fertőzések ellen, tehát nátha, torokfájás, influenza és más bajok esetében. Az ODOL üdít és élénkít. Az ODOL egészségesen tartja a fogakat és a szájat. Gyermekei tehát kezdjék el korán a szájpótlást ODOL-lal és jegyezzék meg a mondást:

Használj ODOL-t s ép marad Szájad, torkod és fogad!

83

fertőtlenítő és bakteriumölő

ODOL

SAJZVIZ FOGPÉP

83 a tökéletesített ODOL jelzése, melynek fertőtlenítő hatását nagy mértékben fokoztuk. Az ODOL-nak ezt a kiváló bakteriumölő hatását bakteriológiai és klinikai kísérletek tudományosan bebizonyították.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Az abessziniai hódítás elismerése és kapcsolatok lehetősége Németországgal és a kisantanttal

Bécsből jelentik: A háromhatalmi értekezletre nagyszámu külföldi újságíró gyűlt össze Bécsben. Bécsi politikai körökben úgy tudják, hogy az értekezlet tárgyalási anyagát két csoportba lehet felosztani. Első csoportba tartozik: az Abesszinia meghódítása által alakult új helyzet. A tanácskozások során megállapodnak abban, hogy Ausztria és Magyarország követi Németország példáját és elismeri az olasz abessziniai császárságot. Olyan formális határozatot is terveznek, mely lehetővé teszi Németország és a római államcsoport közötti együttműködést. Arról, hogy Németország egyszerűen csatlakozzék a római csoporthoz, nem

lehet szó. Németország ama elvi álláspontja miatt, hogy semmi olyan politikai alakulathoz nem csatlakozik, amelynek létrehozásában előzőleg maga részt nem vett.

Magyarország és Ausztria tehát felhatalmazza egymást, hogy kívülálló állammal kétoldalu szerződést köthessenek.

Ilyenformán kapcsolják össze Németországot a római blokkal. Nincs azonban kizárva, hogy olyan megállapodások is létrejöhetnek, melyek lehetővé teszik Németország és a római államcsoport közötti külpolitikai együttműködést. A kétoldalu szerződésre vonatkozó határozat nyitva marad arra is, hogy a római egyezményes államok akár Jugoszláviával, akár a kisantant más államával kétoldalu szerződésbe foglalt politikai megállapodást köthessenek.

VALÓSZÍNŰ CIANO GRÓF OLASZ KÜLÜGYMINISZTER ANGLIAI LÁTOGATÁSA.

Rómából jelentik: Ciano külügyminiszter londoni utitervét, melyről több külföldi lap közölt jelentést, ma már az olasz sajtó is valószínűnek tartja. Ciano látogatásának előkészítése már folyamatban van. Mindenekelőtt diplomáciai úton kell rendezni a Mussolini által javasolt „lovagias megállapodás” (gentleman agreement) ügyét és ha ez sikerrel jár, a londoni látogatásnak semmi sem áll útjában.

Az olasz sajtó nagy nyomatékkal hangoztatja Olaszország megegyezési készségét és elégtétellel állapítja meg, hogy Anglia is ezt a felfogást vallja. Minden jel arra mutat, hogy döntő fordulat áll küszöbön a két ország viszonyában.

A cseh államé lett a Skoda-fegyvergyár részvénytöbbsége

Prágából jelentik: A cseh állam átvette a Skoda fegyvergyár részvényeinek többségét. Edig a részvények 51 százaléka a Schneider-Creusot kezében volt.

1.000.000 + 1.000.000



„Hibátlanul” — „Szerencsésen”
ezek a

COLECTURA OFICIALĂ

jelszavai

A sorsjegyek adminisztrációja hibátlanul történik. Minden huzás alkalmával a szerencse elhalmozza a játékosokat, akik sorsjegyeiket a Colectura Oficială-tól vásárolják. A falvakban a szerencsét és a jó hírt a levélhordó hozza. Ugyancsak ő hozza a szerencsesorsjegyet is, amelyet a Postahivatalok falusi sorsjegyjárudája ad el.

Vásároljon sorsjegyet idejében,
mert november 15.-én lesz az I. osztály
huzása

Oradeai fióknál

Regele Ferdinand 11, Telefon: 410.

egy hónap alatt 2 egymillió forintnyeret
nyertek.

Mennyi alkoholt fogyaszthat egy ember anélkül, hogy munkaképessége csökkenne?

Berlin, november hó. Néhány nappal ezelőtt érdekes belügyminiszteri rendelet jelent meg a német birodalomban. A rendelet kimondja, hogy közlekedési szerencsétlenségeknél ezután a járóművek vezetőit alkoholvizsgálatnak kell alávetni.

Ugyanílyen vizsgálatot végezhet a rendőrség a katasztrófa áldozatain és a szerencsétlenség szemtanúin is, ha felmerül a gyanu, hogy ezek italos állapotban voltak. A rendelet különösen szakkörökben nagy feltűnést keltett. Mint sikerült megtudnunk, a rendelet kiadását Wiethold kieli egyetemi tanár javasolta, aki a kieli egyetem törvényszéki és szociális orvostani intézetében úttörő kutatásokat végzett. Sikerült pontosan megállapítania, hogy ezrelékben kifejezve

mekkora az az alkoholmennyiség,
amely a vérben elvegyülve károsan be-
folyásolja, vagy éppen megbénítja az
ember szellemi képességeit.

Wiethold professzor szenzációs megállapításai

Wiethold professzor az érdekes témával kapcsolatban a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt előre kell bocsátanom, hogy az a módszer, amelyet intézetemben alkalmaztam, Svédországból származik, ahol már évek óta sikeresen kísérleteznek egészen csekély vérmennyiségek vegyi vizsgálatával. Az itt kidolgozott Widmark-féle mikroeljárás lehetővé teszi, hogy a vérbe került mérgek jelenlétét megállapíthassuk olyan csekély vérmennyiségből is, amelyet egy tűszúrás fakaszt az ajkon, vagy a fülcimpán. Az én kutatásaim arra irányultak, hogy megszerkesszük azt a skálát, amely a mérgek a szervezetbe bekerülését és az idő múlását hozza párhuzamba. Így, ha alkohorról van szó, az alkoholos folyadék megivásától számítva 15 órán keresztül észlelhetjük az alkohol jelenlétét és a skála alapján visszakövetkeztethetünk az eredetileg fogyasztott mennyiségre.

— Pontosán kiszámítottuk a kritikus alkoholerőket. Ha a vérbe került szeszmenyi-
ség eléri a kétezreléket, akkor már olyan zava-

rok állnak be a szervezetben, amelyek csak közlekedési szerencsétlenségeket említtve, — teljesen kizárják a jármű biztos vezetését.

— A legtöbb ember, a kísérletek során megvizsgáltnak 80 százaléka, 1,6 ezreléknél is képtelen járóművet rendesen kormányozni, de már az alkohol egyezrelékes jelenléte is bizonytalanná teszi a közlekedést. Járóművek vezetőinél legfeljebb 0,6 ezrelékes vérbeni alkohol-koncentrációt minősíthetünk megengedhetőnek. Kutatásaink természetesen gyakorlati sikra is kiterjedtek. Megállapítottuk, hogy egy legalább 75 kilogram súlyú ember egy liter sört vagy fél liter rajnai bort ihatik ahhoz, hogy az ital elfogyasztása után két óra múlva vérében 0,6 ezrelékes alkoholmennyiség legyen. Ebből következik, hogy az az autóvezető, aki ilyen mennyiségű itallal megelegszik, csak a fogyasztás után két órával üljön a volánhoz. Vonatkozik ez természetesen minden más gépjármű vezetőjére is. Két liter sör, vagy egy liter rajnai bor fogyasztása már 1,2 ezrelék három és fél liter sör, vagy két liter bor pedig kétezrelék koncentrált alkoholt visz bele a vérkeringésbe.

— Persze — fűzte hozzá Wiethold professzor — ezek mind abszolút értékek, mert hiszen az öntudat elhomályosulásának, a közlekedési bizonytalanságnak más egyútható okai is vannak. Nikotinnal való visszaélés, lelki feszültség, kimerültség, különösen pedig az influenza megbetegedés kezdeti stádiuma mind gyengíti az ember uralmát önmaga és járóműve fölött. Következik ebből, hogy akik ilyen mellékokok hatásának is ki vannak téve, még érzékenyebbek az alkohol hatása iránt. Intézetem vizsgálatokat végez abban az irányban is, hogy az alkohollal együtt, vagy az ivás után elfogyasztott szokványos ételek és más folyadékok, például tea, fekete-kávé stb. mennyiben befolyásolja az alkohol szerepét. Remélem, hogy rövidesen olyan tabellákat tudunk nyilvánosságra hozni, amelyek a bírói hatóságokat teljesen pontosan tájékoztatják a vádlott felelősségének fokáról. Mondanom sem kell ugyanis, hogy ezek a kutatások — bár elsősorban és eredetileg az utcai forgalom biztonságát szolgálják —

nem csupán a járóművek vezetőit tartják szem előtt, hanem mindazokat, akik bűncselekmények elkövetésénél eddig ittasságra, mint enyhítő körülményre hivatkoztak.

— Abban a tekintetben is felvilágosítással szolgálnak ezek a vizsgálatok, hogy általában a szellemi képességeket milyen mennyiségű alkohol befolyásolja s milyen idő múlva szűnik meg a kedvezőtlen hatás. Értékes szerepük lesz továbbá ezeknek a kutatásoknak akkor is, amikor a bíróság a kihallgatott tanúk megbízhatóságát mérlegeli. A bűncselekmény után végzett vérvizsgálat ugyanis megállapíthatja, hogy az illető tanúk teljesen birtokában lehet-e szellemük éberségének, amikor a körülöttük lejátszódó eseményt figyelték.

Anekdóta-lexikon

OSZMÁN NURI PASA, a „plevnai orosz-lán” kevéssel az osztrák-magyar okkupáció előtt Hercegovinában járt s egy este egy keresztény faluba tért. A falu elüljárója, egy nyolcvan éves aggastyán hódolattal fogadta a hatalmas tábornokot. Beszéd közben Oszmán pasa megkérdezte az öregot, hogy hány basára emlékszik, kik ebben a tartományban jártak.

— Annyira, — felelte az öreg, — ahány esztendő vagyok.

— És ki volt ezek között a legjobb? — érdeklődött tovább a tábornok.

— Adjon neked az Uristen hosszú életet, — mondta az aggastyán, — egyszer egy basát küldtek nekünk Konstantinápolyból. A szegény útközben meghalt. Ez volt a legjobb valamennyi közt.

Oszmán Nuri mosolygott és egy aranyat nyomott az őszinte öreg markába.

II. OSZKAR szenvedélyes műkedvelő kertész is volt. Az ulrikstadti királyi nyaraló parkját valóságos tündérkertté varázsolta, mely messze földön híres látványosság volt. 1879 nyarán két angolul beszélő, egyszerűen öltözött hölgy szállt ki a park bejárata előtt egy kocsiból s elindult a tágas úton befelé. A kertben, ahol a királyi család különben is a legnagyobb egyszerűségben szokta a nyarat eltölteni, sehol egy lélek nem volt, csak a fák között látszott egy falusi módra öltözött, szalmakalapos ember, aki az ágakat nyesegette.

— Jöjjön csak ide, jó ember, — szólt az egyik hölgy, mire a kertész kedő férfi odasietett és udvariasan megemelte a kalapját.

— Ugy látszik, — folytatta a hölgy, — hogy a kastélyt most nem lakják; nem vezetne a parkban körül minket? Jó borra való fog kapni.

— Nagyon szívesen — felelte az ember, — én itt lakom és mindenrová bevezethetem a hölgyeket.

Ugy is történt. A derék ember mindent megmutogatott és apróra meg is magyarázott a hölgyeknek, akik a kalauzollással nagyon meg voltak elégedve. Egymás között angolul mindenre megjegyzéseket is tettek, miután előbb óvatosan megkérdezték vezetőjüket, hogy ért-e angolul.

— Nem, hölgyeim — felelte az ember, — én idevaló vagyok és sajnos, csak svédül beszélek.

A séta végén megkérdezték tőle:

— Mivel tartozunk?

— Ó, semmivel.

— Hogy hogy semmivel?

— Ha mindenáron meg akarnak jutalmazni, engedjék meg, hogy megcsókoljam a kezüket.

— Ön udvarias ember, kedves kertész úr — mondták mosolyogva a hölgyek, — ugyan mondja meg a nevét.

— II. Oszkár, Svédország és Norvégia, a gótok és vandálok királya vagyok.

A két hölgy egy pillanatra zavarba jött, azután mindketten mély udvari bókot vágtak ki s az idősebbik méltóságteljesen felelte:

— Engedje meg Felsőged, hogy átadjuk felséges anyáknak, Viktória öfelségének, Anglia, Skótország és Írország királynőjének és India császárnőjének üdvözlését.

Elkeseredett harcok a madridi királyi palota környékén

A palotától északra, a Montana kaszárnya a vörös ellenállás központja. — A nemzeti csapatoknak a főváros környékén való előnyomulása egyelőre megállott

Madridból jelentik: A Madrid körüli harcokról érkező jelentésekből megállapítható, hogy a nemzeti csapatok végig megszállva tartják a Manzanares-folyó nyugati és keleti partjait és a hidók is a kezükben vannak. A folyó medre igen széles, de víz általában — a nagy esőzések idejét kivéve — kevés van benne, úgy, hogy lábbal könnyen átgázolható. Így katonai szempontból nincs nagy szükség a hidakra, amelyek, hír szerint, mind alá vannak aknázva.

A nemzetiek tankjai már a város bel-sejébe is benyomultak.

A csapatok azonban óvatosan haladnak előre, mert nem akarják magukat kitenni meglepetésnek. A madridi házak legtöbbször erkélyes és így azokról könnyű tűz alá venni az utcákba behatoló ellenfelet.

Nagy harcok folynak a Manzanares-folyó partján fekvő királyi palotától északra. Itt

van az északi pályaudvar, a madridi börtön hatalmas épülete, egy nagy kórház és az egyetem. A palotától északra van a Montana kaszárnya, mely a vörösök ellenállásának a központja. Ha ezt sikerül Jague ezredes csapatának elfoglalni, a vörös ellenállás hamar véget ér. A madridi szívós ellenállást az is magyarázza, hogy a fővárosból kivezető minden út el van zárva s így a vörösöknek menekülniök csak repülőgépen lehet.

A MADRIDI VÖRÖS KORMÁNY UTÁN ELMENEKÜLT A HELYETTE ALAKULT VÉDELMI TANÁCS IS

Salamancából jelentik: A vörös kormány távozása után felállított védelmi tanács — mint már jelentettük — szintén elmenekült és pedig a Madridtól délkeletre, 165 kilométerre fekvő Cuencuába.

A foglyok elbeszélése szerint a kommunisták felkészültek az összes madridi középületek felrobbantására.

A nemzetiek tüzérése megszüntette Madrid lövetését

Az ostromlók az északi városrészekbe is behatoltak Négy-négyezer halott mindkét oldalon

Londonból jelentik: Legújabb jelentés szerint a nemzetiek megszállták Madridban az Aposta-állomást és a vele határos városrészeket. A lakosság mindenütt felszabadítóként üdvözli őket.

Londonból jelentik: Az *United Press* szerint a Madrid körüli nemzeti hadseregnek a főváros felé irányuló előnyomulása egyelőre megállott.

A sevillai rádió azt jelentette, hogy *Franco* tábornok rendelkezése a további előnyomulással várnak, míg a hátrvédet és tábori osztagokat átszervezik. Erre vall az is, hogy a nemzetiek tüzérése egyelőre megszüntette a milícia madridi erősségeinek lövetését.

Párizsba érkezett jelentések szerint a **keddi harcok központjában is a madridi vadaskert, a Casa del Campo állott. Itt a vörösök modern lövészárkokban sáncolták el magukat.**

Egyes nemzeti csapatok azonban a kert megkerülésével két helyen átlépték a Manzanares folyót és behatoltak az északi és északnyugati városrészekbe.

Más helyen két hadoszlop nyomult előre.

A nemzeti csapatok egyik vezére a madridi csatáról

A királyi palotát az anarchisták felgyújtották. A tizenhatodik orosz harci kocsit a nemzetiek kezére

Madridból jelentik: Llano tábornok rádió továbbított harctéri beszámolója során csodálkozásának adott kifejezést afelett, hogy sokan türelmetlenek a nemzeti csapatoknak Madridba való előnyomulásának lassúsága miatt. A nemzeti csapatok hadvezetősége — ugymond — tisztában volt azzal, hogy Madridot nem

Egy londoni multimilliomos 27 éves gyomorbetegéből

gyógyult ki a Gastro D. kezeléssel. — Mr. Morr Rrenghtoin ismert londoni multimilliomos, akinek a kenti hercegségben óriási birtokai vannak, 27 éven át szenvedett makacs gyomor- és bélbetegséggel. Azt nem is kell mondanunk, hogy az angol főúr a világon mindent megpróbált. Orvosi tanácsára bejárta az összes világfürdőket, de nem tudott tartós javulást elérni. Sőt az utóbbi időben már annyira rosszabbodott állapota, hogy mindent kihányt, csak teás-tejet tűrt a gyomra. Orvosi tanácsára végre az Amerikában híres tudósok által nemrégiben felfedezett gyógyósvénnykivonatot, a Gastro D. gyógyszert kezdte szedni és már az első hetekben olyan javulás állott be, hogy könnyebb diéta is fogyaszthatott, három havi kúra után pedig tökéletesen meggyógyult és ma már — dacára magas korának — mindent ehetik és ismét golfozhatik. A világhírű amerikai Gastro D. gyógyszer tökéletesen kigyógyítja a legmakacsabb gyomor-, epe-, vese- és májbetegedéseket.

Kapható az ország minden gyógyszerésztárában és drogeriájában, vagy postán megrendelhető 130 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerésztárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Egyik a Segovia, a másik a Toledo-hídon.

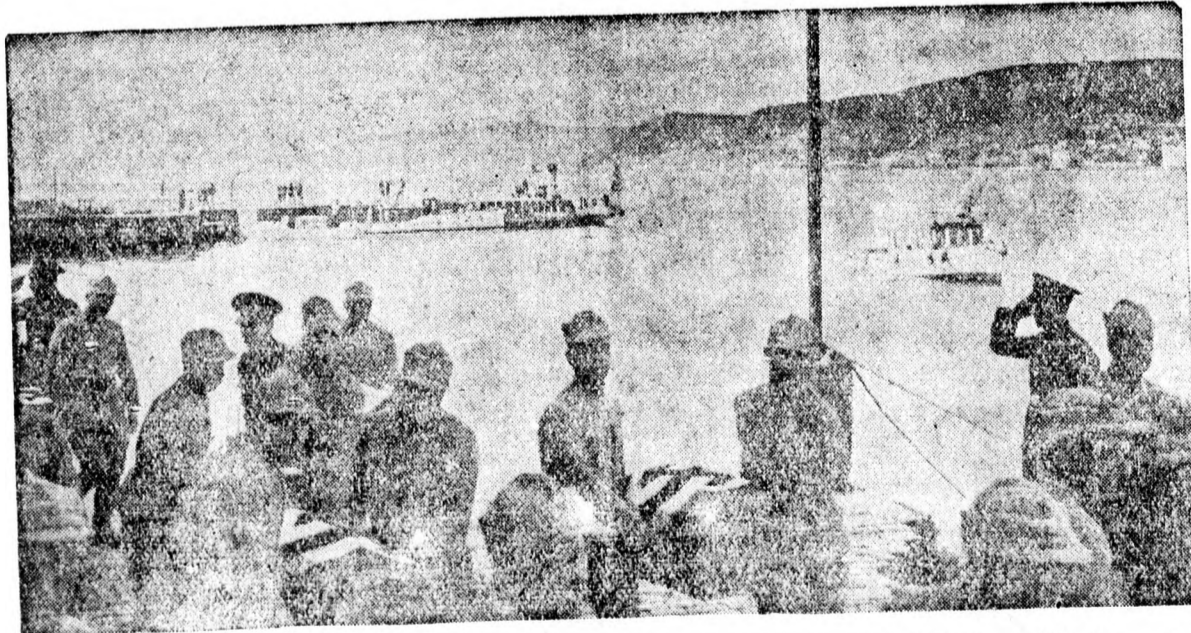
Hír szerint a nemzetiek tüzérése azért szüntette be a tüzelést, mert most már nem nyílt területen folyik a harc, hanem a belvárosban.

Hendayei jelentés szerint kedd volt a spanyol polgárháború legvéresebb napja. Becslések szerint a mindkét oldalon elesettek száma eléri a négy ezret.

MADRID ELFOGLALÁSA UTÁN IS A HARC MÉG ELTART MÁSFÉL ÉVIG

Budapestről jelentik: Carlos Arcos spanyol követ a budapesti lapok munkatársainak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy Madrid bevételére csak a harc első fejezetének sikerét jelenti. A küzdelem tovább fog folyni legalább másfél évig. Ennyi idő kell a teljes győzelemig, vagyis addig, míg az utolsó vörös is eltűnik Spanyolországból.

Kijelentette még a követ, hogy az új Spanyolország nem fogja elismerni Katalóniát független államnak és gyarmataiból sem lesz hajlandó valamit is átengedni.



Ötvenkét német katona temetését, akik a Dardanellákért folytatott ütközetekben estek el, — a tarabyalai kővetésnél a temetőjében helyezték örök nyugalomra.

Képünkön török katonák viszik elesett német katonatársaik koporsóit a temetőbe.

leht máról-holnapra bevenni.

A teneriffai rádió szerint a nemzetiek kedd este elfoglalták a madridi északi pályaudvart és a szomszédos városnegyedeket.

Az anarchisták minden áron a királyi palotát akarják elpusztítani. Ez ugyilátszik, sikerül is, mert éjjel után hatalmas lángnyelvek csaptak föl a palotából.

Salamancai jelentés szerint a nemzeti csapatok ismét egy szovjetgyártmányú tankot zsákmányoltak. Ez már a tizenhatodik.

ROMÁN SAJTÓHANG, MELY A SPANYOL NEMZETI KORMÁNY ELISMERÉSÉT SÜRGETI

Bucuresti. Sajtó tud. A *Curentul* mai számában Pamfil *Seicariu* hosszan fejtegeti, hogy Románia gazdasági és politikai érdekei követelik a *Franco*-kormány mielőbbi elismerését. Egyik érve erre az, hogy a spanyol népfőnt uralomrajutásig Spanyolország volt a román petróleum egyik legnagyobb piaca. A népfőnt kormányja azonban Oroszországból vásárolt petróleumot, viszont az új nemzeti kormány bizonyára nem fog a szovjettől egy liter kőolajat sem vásárolni.

— Ismerem, — folytatja *Seicariu*, — azt a félénk légkört, ami a kezdeményezések terén a külügyminisztériumban uralkodik. Hadd lássuk előbb, gondolják ott, mit csinálnak mások, figyeljük előbb a Népszövetség érveléseit, hogy a mi érdekeink megégyeznek-e azzal? Amit mások csinálnak kevésbé kérdezzük, mert legfőbb gondjuk odairányul, hogy megkapjuk, mint afféle szolgák a kitűnő erkölcsi bizonyítványunkat.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldalon: Egész évre 800, félévre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piata Unirii 13.

Kéziratokat nem örvénynek meg és nem adunk vissza.
Csak a választásbéli magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Felhősebb idő, egyes helyeken eső. A magasabb fekvésű helyeken, különösen a hegyekben hó. A hőmérséklet kissé süllyed.

ÜNNEPI MISE BÉCSBEN AZ OLASZ KIRÁLYÉRT. Bécsből jelentik: Szerdán délelőtt a minoriták templomában ünnepi mise volt Victor Emánuel olasz király 67. születésnapja alkalmából. A szentmisén Kánya Kálmán és Ciano gróf is résztvett. Kánya Kálmán ezután Schmidt államtitkárt, majd Schusch-nigg kancellárt látogatta meg, akik a látogatást még a délelőtti folyamán viszonyozták.

A katalán kormány élelmiszerek iránt érdeklődik Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A katalán kormány átiratot intézett a bucuresti kereskedelmi kamarához és ebben az iránt érdeklődik, hogy a kereskedelmi kamara milyen feltételekkel szállítana nagymennyiségű élelmiszert a katalán kormány részére.

A KORMÁNY TÖBB TAGJA RÉSZTVEVŐ A LIBERÁLISPART ORADEAI ÉRTEKEZLETÉN. Bucuresti. Saját tud. Tatarescu tegnap hosszan tanácskoztak Pap Valérrel, az oradeai tanácskozással kapcsolatban, amelyen a kormány több tagja vesz részt. A különvonalon, amely ma indul Oradeára a miniszterekkel és a liberális parlamentárokkal, folytatni fogják az Inculet lakásán tegnap megkezdett értekezletet.

A lengyel repülők százada kísérte a román határig a szerencsétlenül járt két repülő holttestét. Bucurestiből jelentik: A Varsó közepén szerencsétlenül járt két román repülő holttestét hazahozták. Egész a határig a lengyel repülők százada kísérte el a vonatot, a határon pedig a román repülők százada veszi át.

MEGHALT A STOCKHOLMI MAGYAR SAJTOATTASÉ. Stockholmból jelentik: Hosszú betegeskedés után ma meghalt Leffler Béla egyetemi tanár, a stockholmi magyar követség sajtóattaséja, aki nagy érdemeket szerzett a magyar kultúrának az északi országokban való terjesztése körül.

* **Epehólyaghurtnál és sárgaságnál, epék és epehomok eseteiben** az otthoni ivókura úgy válik igen eredményessé, ha a természetes „Ferenc József” keserűvizet reggel éhgyomorral, kevés forróvízzel keverve iszunk. Az orvosok ajánlják.

URMÁNCZY NÁNDOR A FELGYÓGYULÁS UTJÁN. Budapestről jelentik: Urmánczy Nándor állapota annyira javult, hogy elhagyhatta a Bakay-klinikát. Az egyik budapesti szanatóriumba ment, s ott tölti lábadozása idejét. A beteg most már teljesen láztalan.

Felfüggesztett állami tanítók. Simeriáról jelentik: Meglepetésként hatott, hogy Simerian a vasuti elemi iskolában alkalmazásban lévő mintegy hat tanerőt, akik szinte valamennyien kisebb-nagyobb, a miniszterium felfüggesztette. A tanítók egyik napról a másikra kerültek ebbe a helyzetbe és nem tudják, mi lehet az oka? Ezért Bucurestibe utaztak, hogy utánanézzenek ügyöknek.

HALÁLOZÁS. Székely László nyugalmazott állomásfőnök. Szabédi (Székely) László ismert nevű fiatal transylvániai író édesapja Clujon elhunyt. Temetése szerdán 3 órakor volt a köztemető halottas kápolnájából, nagy részvét mellett.

Olvassátok és terjesszétek a Magyar Lapok-at!

VÁSÁRHELYI JÁNOS REFORMÁTUS PÜSPÖK JAMANDI KULTUSZMINISZTER-NEL. Bucuresti. Saját tud. Vásárhelyi János ardeali ref. püspök Bucurestibe érkezett és Laár Ferenc magyarpárti képviselővel együtt számos egyházi és ikolai ügyben járt el a vallásügyi és a közoktatásügyi minisztériumban. A püspököt Jamandi kultuszminiszter tegnap délelőtt kihallgatáson fogadta.

Halálragázott egy asszonyt a gépkocsivezető — felmentették. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Engler István gheorgheni gépkocsivezető Tulghes felé igyekezett gépkocsijával. Szembejött vele Főrka Józsefné nevű csángóasszony, maga előtt egy tehenet hajtva. Az előzésnél az asszony pontosan szembement a gépkocsival, úgy hogy az elütötte. Négyheti gyógykezelés után az asszony meghalt. A kedden megtartott tárgyaláson a törvényszék nem állapította meg a gépkocsivezető gondatlanságát és így felmentő ítéletet hozott.

Zürichi zárlat. Párizs 20.18 háromnegyed, London 21.22, Newyork 435, Brüsszel 73.60, Milánó 22.90, Amszterdam 234.20, Berlin 175, Bécs — schilling 77.50, Prága 15.40, Varsó 81.90, Belgrád 10, Bucuresti 325.

Terményárak. Az oradeai Mezőgazdasági Kamara a terménypiac áraitól az alábbi hivatalos jelentést adta ki: Búza 410—420, rozs 270—280, kukorica 220—230, csöves tengeri 130—140, árpa 300—310, zab 270—280, széna 115—140, lóhere-lucerna 170—200, szalma 35—40, bab 510—550, napraforgó 360, tökmag 600 lei. A kövérsertés ára az elmúlt hetipiacon 18—23 lei között mozgott.

Figyelem!

Legolcsóbb perzsa szőnyeg beszerzési forrás, rendelésre és készen. Mindenféle gyapju fonalak és felveto anyagok, mintázott és festett zsákszőnyegek nagy választékban. Hozzávaló sodrott gyapju fonalak minden színben csak is a „FORTUNA” szövedőben szereshetők be. Oradea, Strada Vlăhuja 4. szám, az udvarban.

HALÁLRA GÁZOLT A RAPID PREDEALON EGY GYÁROST. Bucuresti. Saját tud. Heinrich Kuntzot, a comarnici cementgyár tulajdonosát a predeali állomáson elgázolta a vonat. Délután öt órakor, mikor a Rapid kirobogott az állomásról, a sínpartnak a pályaudvar túlsó része felé eső oldalán vértócsában feküdt a holttest, fejét és karjait könyökből levágták a vonat kerekei. Eleinte nem tudták megállapítani, hogy kicsoda az áldozat, mert iratai felső-kabátjában a vonatban maradtak és csak amikor Brasovba telefonáltak, ahova időközben megérkezett utitársa, derült ki az áldozat kiléte. A szerencsétlen gyáros Svájcha készült bevásárlásokat eszközölni. Még nem tudták megállapítani, hogy öngyilkosság történt-e, vagy szerencsétlenség?

Háromszázezer lejjel károsították meg a kincstárt a postautalvány-hamisítók

Letartoztatták a hamisítás részvevőit

Aradról jelentik: Általános feltűnést keltett az a postautalványhamisítás, amelyet Istrate Emilian követett el társai segítségével. Az ügyben megindított rendőri és hivatali vizsgálat megállapítása szerint sokkal nagyobb arányu a csalás, mint amilyenek az első pillanatban gondolták.

Az eddigi becslések szerint körülbelül 200—300 ezer leire rug az az összeg, amellyel az államkincstárt megkárosították. A bünszövetkezett

Önként jelentkezett az egyik hamisító

Bucuresti. Saját tud. Dumitru Talposin bucuresti egyetemi hallgató, nyilván lelkiismeretfurdalások hatása alatt, néhány nappal ezelőtt jelentkezett a rendőrségen és bevallotta, hogy az aradi ötödik kerületi postahivatal főnöknőjének Sandru Máriának, Istrate Emil, Popescu Jon és Stefanescu Mimi ugyancsak ott szolgálatot teljesítő postai hivatalnokok bünszességeivel összesen 44 postai utalványt küldetett Aradról Bucurestibe, körülbelül 100.000 lei értékben.

A hamis utalványokat kisebb-nagyobb időközben Talposin két bucuresti lakótársa és kollégája címére küldték, akik magyar fiúk: Fekete Gábor és Erdélyi Dénes a nevük.

A bucuresti rendőrség rögtön megindította a vizsgálatot s az önmagát feljelentő fiatalember által közölt adatok beigazolták, mire letartoztatták őt és a vétkező tisztviselőket.

A két magyar fiatalembert is kihallgatták,



Ahol soványodásra kötelezik a rendőröket. Newyorkból jelentik: P. Walsh, Trenton város rendőrfőnöve, soványító életmódot és testgyakorlatot írt elő a rendőrség huszonkét tudományos tagjának. L. Valentine newyorki rendőrfőnök a példán felbuzdulva, „soványító” rendeletet adott ki, amely záros határidőn belüli lefogásra kötelezi a kövér rendőröket.

PÜSPÖKVÁLASZTÁS DEBRECENBEN. Debrecenből jelentik: Hétfőn délután 6 órakor hirdették ki Debrecenben a püspökválasztás eredményét. Leadtak összesen 786 érvényes szavazatot. Ebből 647 szavazat Maklár Károly püspökhelyettesre esett és így őt jelentették ki Balhazár Dezső utódjául. Maklár Károly püspök ünnepélyes beiktatása december 16-án történik meg.

Fenevad-tőzsde Hollywoodban. Newyorkból jelentik: Mióta az amerikai filmekben oly gyakran szerepelnek idomított vadállatok, Hollywoodban valóságos „fenevad-tőzsde” fejlődött ki, ahol rendes árfolyamként jegyzik a jól idomított „szereplők” napi fellépti díjait, amelyek jelenleg a következők: oroszlan 120, viziló 100, csimpánz 20—100, őz 30, alligátor 25, python-kigyó 25, teve 25, zebra 20, sólyom 5, borz 5 dollár. Kutyák, macskák és lovak jövedelme az illető „négylábu csillag” tehetségéhez igazodik különösen alkalmasak szédítően magas „szár”-fizetéseket kapnak.

Kiütéses tifusz Craiovában. Bucurestiből jelentik: Craiovában és Craiova megyében újból több kiütéses tifuszmegbetegedés fordult elő. Craiova Romanesti nevű külvárosában három megbetegedés történt. A hatóságok megtiltották az intézkedéseket a betegség terjesztésének megakadályozására.

Kudarccal végződött az Istambuli dohánygyár munkásainak sztrájkkísérlete. Istambulból jelentik: A világháború befejezése óta első ízben fordult elő, hogy az istambuli dohánygyár munkásai sztrájkot kíséreltek meg. Mintegy 800 munkást bocsátottak el, akikkel a munkában állók szolidaritásba léptek és kimondták a sztrájkot. Rendőrség jelent meg, amely véget vetett a sztrájkoknak.

körülbelül háromnegyedéve működött és csak azért sikerült ilyen későn leleplezni, mert a postánál évenként csak egyszer tartanak általános ellenőrzést. Istrate Emiliant és Sandru Mariora gai postamesternőt egy Bucurestiből érkező rendőrtiszt a fővárosba szállította, hogy az ott folyó vizsgálatnál kéznél legyenek.

Ujabb megállapítás szerint a hamisításokhan részese a postamesternő fivére is, akit Bucurestiben őrizetbe vettek.

akik beismerték, hogy csakugyan ők vették fel a bucuresti postahivataltól a kartársuknak érkező pénzt, de fogalmuk se volt arról, hogy az utalványok hamisak. Csak szivességet akartak tenni kollégájuknak, aki azt mondta nekik, hogy a pénzt édesapja küldi, de egyelőre el nem árulható okokból arra kérte apját, hogy ne az ő, hanem lakótársai nevére állítsa ki a pénzes utalványokat.

Egyéves őszibarack

oltványaim jegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldöm

Székely virágüzlet

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand No. 26.

* Gyakran visszatérő székszorulás, rossz emésztés, vastagbélhurut, felfúvódás, oldalfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejnemés, fülzúgás, szédülés és lehangoltság esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan megelénkíti a gyomor és a belek működését, az emésztést rendbehozza, megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől s tiszta fejet és nyugodt alvást teremt. Számos kiváló orvos a Ferenc József vizet bélféregzkuráknál is igen jó eredménnyel alkalmazza. Az orvosok ajánlják.

MILYEN LEVELEK RÉSZESÜLNEK POSTAI KEDVEZMÉNYBEN. Deva. Saját tud. A devai postahivatal az egyházközségek hivatalos leveleit kézbesítetlenül visszaküldi. A levelek borítékján hivatkozás van a postaigazgatóság 14—1936. sz. utasításának C bekezdésére, melynek értelmében a portókedvezményt élvező hivatalok bélyegzőjében benne kell lennie az állam címerének.

Betörte a teherautó a kefégyár kapuját, hogy elkerüljön egy karambolt. Aradról jelentik: Szerencsés kimenetelű autóbaleset történt tegnap délután a Bul. Carol és Moise Nicoara utca kereszteződésénél. A Bulev. Carol felől mérsékelt sebességgel közeledett az Arad 1283. rendszámú személyautó, amely az aradi textilgyár tulajdonosa. A gépkocsit Bosnyák Mihály sofőr vezette és abban a textilgyár egyik igazgatója ült. Amidőn az autó az utcakereszteződéshez ért, ugyanabban a pillanatban érkezett oda a Sibiu 1617. rendszámú teherautó, amelyet Schenker Márton sofőr vezetett. Amidőn a teherautó sofőre észrevette, hogy az összeütközés elkerülhetetlen, hirtelen jobbra fordította a kormányt és a gépkocsit, amelyet nem tudott lefékezni, a gyalogjáróra vezette. A teherautó nagy erővel nekierohant a sarokház pincehelyiségében elhelyezett kefégyár ajtajának, amelyet betört. Az összeütközés következtében a gépkocsi eleje teljesen összetört és az autó használhatatlanná vált. A textilgyári autó karosszériájának jobb oldala könnyebben megrongálódott. A sofőr lélekjelenlétének köszönhető, hogy a karambolnak emberáldozata nem volt.

* A nők után megfordulnak a férfiak, hogy gyakran kellemtelenül csalódnak, mert a mozgás, tánc, sport gyakran visszatekintő testszorgozat okoz. Többnyire mi magunk nem is érezzük, mert az ember szaglószerve mindenemű saját szag iránt eltompulnak, képtelenek vagyunk a másokat zavaró kellemtelen illatot észrevenni. Nem akad senki, aki fel meri hívni figyelmét erre a kinos állapotra. A bajt megelőzendő, ajánlatos minden alkalommal, mely izzadsággal jár szagtalanító és frissítő valódi LYSOFORM lemosást használni. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kimérve nem kapható.

MOSZKVA FÓTERÉRE ZUHANT EGY REPÜLŐGÉP LETÖRT LEGCSAVARJA. Moszkvából jelentik: Egy négymotoros hadi-repülőgép egyik motorjának légcsavarja és több alkatrésze levált, amikor a főváros felett tartott légi szemle során repült több repülőgép között. A súlyos fémalkatrészek három embert megöltek, nyolcat megsebesítettek. Három megmaradt motorjával a gép tovább repült és minden baj nélkül földet ért.

Négyszázötvenötven jelentkeztek Salontán téli segélyért. Salontáról jelentik: A téli segélyezés előmunkálata megtörtént. A város népjóléti hivatala befejezte a téli segélyre jelentkezők összeírását. Eddig 219 család jelentkezett, amely a jelentkezők családtagjaival együtt 415 személyt jelent. A népjóléti hivatal véleménye szerint körülbelül 160 mázsa kenyér és 18 vagon tüzifa kerül az ideai segélyakcióval kapcsolatban kiosztásra.

MEGTILTOTTÁK EGY ANGOL NŐNEK, HOGY AUSZTRÁLIA TERÜLETÉRE LÉPJEN. Londontól jelentik: Angliában nagy felháborítást keltett az ausztráliai hatóságoknak az az intézkedése, amellyel egy arisztokrata családból származó angol asszonynak, egy angol katonatiszt özvegyének megtiltották, hogy Ausztrália területére lépjen. Ez az első eset, hogy angol állampolgárt nem engedtek be Ausztrália területére.

Két napon keresztül megszakítás nélkül pofozták egymást... Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban, a rekordok hazájában a következő újabb rekordteljesítményeket ismerték el hivatalos ellenőrzés alapján: John Strickland zongoraművész egyfolytában 122 és félóra hosszat játszott. Michalkoban két egyén, névszerint Wassyl és Gonius 36 órán keresztül megszakítás nélkül pofozta egymást. A kaliforniai Van Smike asszony 76-ik születésnapján uszóversenyen vett részt és 20 mérföldet uszott jó eredménnyel. Van Smike asszony 61 éves korában tanult meg uszni és azóta összesen 3500 mérföldet uszott.

Ugrásszerűen emelkednek az árak az árvízszújtott Jul-völgyében

Eltűnt a kukorica az árvízben

Lupeni. Saját tud. A Julvölgyi árvíz károsultjai még magukhoz sem térhettek kábultságukból, máris jelentkeztek azok a lelketlen emberek, akik a nehéz helyzetbe került lakosságot ki akarják zsákmányolni. A beállott szállítási és forgalmi zavarokat hozzák fel ugyan okul az árak rohamos emelkedésénél, amit azonban a zavarok kevésbé indokolnak.

Az árak ugrásszerűen emelkednek. Így a kukorica kilója 6 leire emelkedett.

A kukoricával kapcsolatban jellemző dolgokról suttognak az emberek. Az árvíz előtt 1—2 héttel Lupeniben kukoricát kapni már nem lehetett. A társulati élelmezés készletei

kifogytak s a fogyasztó közönség megrohanta a kereskedőket is. Igen sok szegény ember volt kénytelen téli berendezkedésének egyetlen reményét, félig hizott disznóját vagy levágni, vagy piacra dobni, mert kukoricát nem kapott Lupeniben.

Most azután, amikor a község előljárósa felsőbb utasításra összeírja az árvízkárosultakat, jellegzetes dolgok sülnek ki. A lupeni Kohn Salamon cég 2500 kg. tengerit jelentett be árvíz kárban. Tény, hogy volt is tengeri készlete, melyet megsemmisített az ár. Miért kellett azonban a készletet a lupeni szegény bányászok készpénze elől rejtve tartani, könnyen megértheti minden olvasó.

* Elvégezheti egy alma az étkezés után a szájjápolást? Igen téves felfogás az, hogy egy alma vagy körte étkezés utáni elfogyasztása minden szájjápolást feleslegessé tesz. Ellenkezőleg, a fogakat a gyümölcs savtartalmu nedve megtámadja, amit a háztartásban saját maga is tapasztalhat. Az ócska kések, amelyeket gyümölcs vágására használnak, megfeketednek, megrozsdásodnak. Még a fehérneműt is megfogja, azt sem kíméli. Eppen ezért teljesen téves felfogás a fogak ápolását ezzel a módszerrel leegyszerűsíteni. A fogakat ugyanis meg kell szabadítani a lerakódott anyagoktól, hogy ezek az anyagok ne induljanak a szájjában bomlásnak. A legalkalmasabb erre az Odol vagy Solvolith fogpaszta és szájjápoló Odol szájjal, amely amellyel, hogy felrússít, fertőtleníti is és hatása órákon át tartó.

Sorozatos betörések Simerián. Saját tud. Ismeretlen tettesek az elmúlt éjszaka behatoltak Koppány József „Csárda” nevű vendéglőjébe s a kertben levő kutyát elkabították. A vendéglős azonban felébredt a betörők motoszkálására, zajt csapott, mire a tettesek elmenekültek. — Ugyancsak Simerián a Gabert-féle műmalom-ba is be akartak törni. Az egyik tulajdonos Schneider, azonban az ablakon át a levegőbe lőtt, amire a betörők elmenekültek. — Öv. Demeter névű lakosnál a betörők akartak garázdálkodni s a hatalmas két kutyát óriási kövekkel akarták elhatalmatni, azonban ez nem sikerült. A zajra a ház férfitagja az ablakon kilépett. Az ismeretlen erre elmenekült.

Tévedésből leromboltak egy villát Winnipegben. Winnipeg kertvárosában egy villát leromboltak. A villa tulajdonosa, akinek semmi tudomása arról nem volt, hogy a villáját lebontják, kártérítési pert indított az építő cég ellen, amely a lebontást végezte. Kiderült, hogy gépelési hiba következtében téves házszámot utasították a munkásokat a lebontásra és az építőcégnek meg kellett fizetni a villa árát.

NYILTÉR*)

Figyelem!

Ertesítem a szövet és bélés áru vásárló közönséget, hogy bevezettem a

szigorúan szabott árakat.

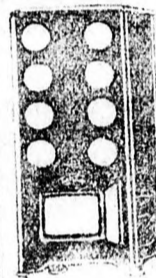
Minden egyes darabon a legolcsóbban megállapított ár van feltüntetve, s így a vevő nálam legnagyobb bizalommal vásárolhat.

Székely posztóáruház

Oradea, Piața Unirii No. 4.

Sas-palota.

Nem szabad eladni, vagy eldugni a lefoglalt tárgyakat! Mercurea-Ciuc. Saját tud. Bálint Béla ciucsumuleui gazdálkodó ellen végrehajtást foganatosított Gh. Cerbu ügyvéd. Ez alkalommal lefoglalt két ökröt, egy varrógépet és egy szobaberendezést. Bálint Béla a lefoglalt tárgyak jórészt értékesítette, a többit elrejtette, úgy hogy amikor árverésre került volna sor: a lefoglalt tárgyak nem voltak meg. A törvényszék lefoglalt ingótárgyak elsikkasztásáért egy hónapra ítélte, a különben értelmes, jómódu székely gazdát.



SOK TIZEZER

megelégedett vevő bizonyítja hogy a

„ZEPHIR“

kályha az összes kályhák között a

LEGJOBB

10 kilogram fával fűt **24** órán át.

Gyártja: **Szántó D. és fia, Oradea**

Kapható mindenütt. Kérjen díjtalan arjegyüket.

Női dohányzófülkék az áramvonalas expresszvonaton. Newyorkból jelentik: A Canadian Pacific vaspályatársaság legújabb áramvonalas expresszvonatain női dohányzófülkét rendeztek be, hivatkozással arra, hogy ma már a nők túlnyomórésze dohányos. Az új vonatok egyelőre Toronto és Detroit, Montreal és Quebec, továbbá Calgary és Edmonton között közlekednek.

Miért tiltották be Ungár Imre kassai hangversenyét? Kassáról jelentik: A csehszlovákiai Magyar Párt egyik szenátora interpellációt intézett a belügyminiszterhez Ungár Imre európai híri magyar zongoraművész kassai hangversenyének betiltása miatt. A csehszlovák belügyminiszter írásban válaszolt a betiltásra és elmondta, hogy a kassai rendőrség azért tiltotta be Ungár Imre hangversenyét, mert nem ismerte a művészt és a hangverseny rendezője nem nyújtotta be a kassai rendőrséghez Ungár Imre művész képességei bizonyítását.

BEKULDOTT HIREK

A HUNEDOARA MEGYEI RÓMAI KATOLIKUS ISKOLATANÁCS f. hó 16-án tartja alakuló gyűlését Simerián. *Hoboth A. József* főesperes elnökletével.

A simleul-silvaniei Kolping Legényegylet a Katolikus Nőegylettel karöltve igen jól sikerült műsoros estélyt rendezett. A műsor főpontjaként a helybeli műkedvelőktől művészi alakított Gyimesi vadvirág című népszínmű szerepelt. Az előadáson, amely a katolikus kultúrteremben folyt le, nagy számban jelent meg a város közönsége. Az estély tiszta jövedelmét szegény gyermekek téli felruházására fordítja a rendezőség.

GYŪJTÉS AZ ÁRVIZKÁROSULTAK JAVÁRA. A lupeni Öltőegylet a község árvíz-károsultjainak pillanatnyi segélyezésére gyűjtési akciót indított. Ennek sikere a legvérmesebb remények valóra válása esetén is csak csepp lesz a tengerben, amivel az Öltőegylet minden tagja jóelőre tisztában van.



Egy vevőnk írja:

„Köszönet a pénzért, amelyet oly gyorsan és oly udvariasan fizettek ki. A nyeremény, amelyet most kaptam meg, az első, mióta játszom a sorsjátékon. De nem téveszthetem szem elől, hogy ez a sorsjáték (a 11.) volt az első, amelyre sorsjegyet Önöktől vásároltam. Adjon Isten Önöknek sok szerencsét és a többi játékosnak és talán még lesz nekem is máskor is szerencsém“.

E sorokat az AURORA nagyáruhához intézték.

Fiókok az egész országban. A szerencse székhelye. Ne feledje el, hogy a Sorsjáték I. osztályának a húzása NOVEMBER 15. — én lesz.

LOTERIA DESTAT

AURORA

SORSJEGYET IDEJÉBEN

VÁSÁROLJON

KÖZGAZDASÁG

A gyengébb termés következtében emelkedtek a gabonaárak
Világszerte javul a mezőgazdaság helyzete

Hamburgból jelentik: A hamburgi Konjunktúrakutató Intézet a mezőgazdasági világpiacok helyzetének vizsgálatáról kiadott legújabb jelentésében megállapítja, hogy a mezőgazdaságban a helyzet az elmúlt 1935/36-os gazdasági évben *világszerte tovább javult*. Elsősorban a mezőgazdasági termékek eladásából befolyó jövedelmek emelkedtek. Ez nemcsak a fontos exportállamokra vonatkozik, mint Ausztrália, Argentína és Újzéländ, amelyek túlnyomórészt mezőgazdasági nyersanyagokat, tehát gyapjút, búzát, bőrt, lenmagot, stb. exportálnak, hanem a konjunktúra iránt rendkívül módon érzékeny északeurópai feldolgozó államokra, mint Hollandia, Dánia stb. is, amelyek az önellátásra törekvő vásárló államok intézkedései a legérzékenyebben érintenek. A világ három legnagyobb fogyasztó államában, az Egyesült Államokban, Németországban és Angliában a mezőgazdaság a helyes agrárpolitika következtében a legfeltűnőbbben fejlődött.

Ehhez az általános gazdasági javuláshoz elsősorban a gabonavilágpiacokon észlelhető gyógyulási folyamat járult hozzá.

A világpiacokra nyomásztóló ható túlkínálat a kiviteli termelés további hanyatlása és a túlzott készletek leéptítése következtében megcsappant. A búza vetésterületét a négy legfontosabb gabonaexportáló államban — Argentínában, Ausztráliában, Kanadában és az Egyesült Államokban — állandóan csökkentették. Emellett az idén, — éppúgy, mint a legutóbbi években is — a hektáronkénti terméseredmény alatta maradt az átlagnak. A kisebb termések nem fedezték a szükségleteket és a túlzott készleteket az 1932. évi legmagasabb állaguk felére lehetett csökkenteni.

A világ gyengébb termése következtében a világpiacokon elév erősen emelkedtek.

Ez év őszén ismét elértek az 1930/31-es árszínvonalat, ha ezt a mindenkori dollár, vagy

fontárfolyamon számítjuk. A jelenlegi „statistikai” helyzet, vagyis a kínálat és kereslet, valamint a technikai termelési lehetőségek és az előrelátható elhelyezési lehetőségek között elért kiegyenlítődés valószínűvé teszi, hogy a gabonavilágpiaci árak a jövőben viszonylag — az egyéb termények árával összehasonlítva — egyelőre nem fognak jelentősebben emelkedni. A rendelkezésre álló termőföldterületek és a modern gépek (traktorok, aratógépek, teherautók stb.) kétségtelenül oda fognak hatni, hogy a gabona ára az 1925—29-es évekhez viszonyított alacsonyabb színvonalon rögzítődjék. Az állatoknál és állati termékeknél a gazdasági élet megélénkülésével emelkedett vásárlóerő sok államban a feldolgozási termékek, mint hús, vaj, sajt, tej és tojás, fokozottabb keresletet támasztott, s ezzel ösztönzőleg hatott az állattenyésztésre. Ez a javulás a termékek szempontjából tekintve a legvilágosabban az emelkedő árakban jut kifejezésre.

Nemzetközi vámnyilatkozatok kötelező alkalmazása a Romániába irányuló áruszállítmányoknál

November 1-től kezdődőleg minden Romániába irányuló áruszállítmányt az 1931. április havában megkötött párizsi nemzetközi vasúti egyezmény által előírt nemzetközi vámnyilatkozatokkal kell kísérnie. 1937. január 1-ig a nemzetközi vámnyilatkozatokat a román vámhivatalok elfogadják a származási ország vámhivatalainak láttamozása nélkül is. Ez időpont után a vámnyilatkozatok e láttamozás nélkül többé nem fogadhatók el és a szállítmány nem továbbítható.

Csak vasúton eszközölt szállítások esetében az előírások a következők: egyedi szállítmányok minden egyes fuvarlevélhez a nemzetközi vámnyilatkozat csatolandó, az ugyanazon országból származó csomagokat tartalmazó gyűjtővago-

nok esetében a fuvarlevélhez két példány közös nemzetközi vámnyilatkozat csatolandó. Csomagcsoportokat tartalmazó gyűjtővagonok esetében, midőn tehát különböző országokból származó csomagokról van szó, ugyanígy kell eljárni, azonban a közös vámnyilatkozathoz csatolni kell az egyes csomagcsoportok eredeti külön nemzetközi vámnyilatkozatát is. A kivételre szánt román áruszállítmányokhoz szintén csatolni kell a nemzetközi vámnyilatkozatokat.

A szárazföldön és vizen eszközölt kombinált szállítások esetében meg kell követelni a nemzetközi vámnyilatkozatokat, ha az árukat legalább két olyan állam területén vasúton is szállítják, amelyek hozzájárultak az egyezményhez. Folyami vagy tengeri hajókon külföldről román kikötőbe érkező áruknál, amelyek nem szállítottak vasúton legalább két egyezményes állam területén, nemzetközi nyilatkozat nem csatolandó. A folyami hajókon román kikötőbe érkező hajóknál csak akkor kell a nemzetközi vámnyilatkozatot megkövetelni, ha az árukat a berakási kikötőig vasúton szállították legalább két olyan ország területén, amelyek csatlakoztak az egyezményhez.

Jugoszláviában korlátozzák a szőlőtermelést

Belgrádból jelentik: A jugoszláv földművelésügyi minisztériumban rendeltetérenként dolgoznak, amelyek alapján a sík vidékeken korlátozzák a bortermelést. Jugoszláviában közel 40 ezer hold homoki szőlő van olyan területeken, amelyek gabona és egyéb értékes termények termelésére kiválóan alkalmasak. A homoki szőlőtermelés igen súlyos károkat okoz a hegyvidéki bortermelésnek, amelyek földje más terményekre nem alkalmas.

Különösen a dalmát borvidékek érzik erősen a homoki szőlők káros hatásait. Ez vezette az illetékes köröket arra, hogy az egyre jobban terjeszkedő homoki bortermelést korlátozzák. Hírek szerint a kiadandó rendelet főbb irányelvei a következők lesznek: szőlőkataszter elkészítése és a szőlőtermelő területeknek három övezetbe való beosztása: abszolút bortermelő területek, relatív szőlőtermelő vidékek és nem bortermelő vidékek.

Az első kategóriában nemcsak megengedik, hanem elősegítik a bortermelést, a második övezetben csak a meglévő szőlők fenntartását engedélyezik és új telepítésre engedélyt nem adnak, míg a harmadik kategóriában egyáltalán megtiltják a bortermelést. A szőlőtermelők az új rendeletről a bortermelés válságának enyhítését várják.

A közgazdaság apró hírei

Rómában aláírták az angol—olasz kereskedelmi szerződést. Olasz részről Ciano gróf, míg angol részről Sir Eric Drumond, Anglia római követe írták alá a szerződést, amely november 16-án lép érvénybe.

A C. F. R. 50 új személykocsit és 740 teherkocsit rendelt. Az új kocsikat belföldön készíttik az Astra és Unió vagongyárakban.

A legújabb miniszteri rendelet értelmében, a sorsjegyarudáknak nem kell az egészségügyi hatóságok engedélyét kiváltani.

A borból főzött pálinka (borpárlat) árát a kormány 38 leiben állapította meg. A megyei monopolközpontok 2 leit fizetnek. Ez az ár jövő év októberéig marad érvényben.

November 3-tól kezdve az ecetet csak dugaszolt és címkével ellátott üvegekben lehet forgalomba hozni.

Öt új javítóműhelyt épített a CFR. Az építési munkálatokat már megkezdtek, melyeknek költségét 25 millió kölcsönből fedezik. Az új javítóműhelyek modern felszerelésűek s nagyméretűek lesznek s mindegyikben 3 pár sínpar fut végig. A műhelyeket Jasiban, Galatiban, Clujon, Páscaniban és Simerian építik.

Magánértékelések szerint a kormány 500 millió lei alaptőkével bankot létesít a kisiparosok számára. Eddig a közfigyelem csak a földművelés és a nagyipar felé fordult, de végre a kormány is belátta a kisiparosság nehéz helyzetét s a segítségnek szükségességét.

Maximális árak Odorheiu. Saját tud. Odorheiu város időközi bizottsága legutóbbi gyűlésén, a közszükségleti cikkek árait a következőképpen állapította meg: Fehér kenyér kg. 18 lei, barna 7, marhahús 18, borjúhús 26, sertésbél 28, zsirszalonna 32, hajt 34 lei. Tehéntej 4, bivalytej 6, lei literenként. Sajt kilogrammonként 20, szé-kelytúró 30, tömlőtúró 40, vaj 56 lei. Tojás darabja 2 lei. Paszuly kilója 4, borsó 6, aszalt szilva 12 lei. Cukorárak: kristály 29, kocka 31, porcukor 29 lei. Faárak: tűzifa kgr. 0.30 lei, őlben 800, szekerenként 160—200 lei.

SPORT

Befejezéshez közelednek a Nemzeti Bajnokság küzdelmei

Vasárnap már valószínűleg eldőlt az őszi elsőség kérdése Ripensia-CAO rangadó „stilusderbi” Timisoarán

A Nemzeti Bajnokság meglepetésekben teli fordulója után igen összetömörült a bajnokság mezőnye. Mi sem jellemzőbb a helyzetre, mint az, hogy az első és utolsó helyezettek között vesztett pontok tekintetében 6 pont különbség van csak. Míg a múlt héten a CAO és a CFR álltak legjobban, most a Venus és a Gloria vezetnek 6-6 vesztett ponttal. Vesztett pontok tekintetében egyébként a helyzet a következő:

1-2. Venus, Gloria 6, 3-4. CFR, CAO 7, 5-6. Ripensia, Crisana 8, 7-8. Victoria, AMTE 9, 9. Kinizsi 10, 10-11. Universitatea, Juventus 11, 12. Unirea Tricolor 12.

Vasárnap ismét teljes forduló bonyolítanak le s itt már el is dőlhet az őszi elsőség kérdése. Erre legtöbb esélye a Venusnak van, ha legyőzi a CFR-t. A Gloria nem sok reményt táplálhat, mert a Crisana oroszlanbarlangjában indul. A Venus veresége esetén az első helyre a legtöbb eséllyel a CFR pályázik, amelynek a Venuson kívül csak a Victoriával kell megküzdenie. Bucurestiben ez lehet komoly akadály.

A vasárnapi mérkőzések és azok játékvezetői egyébként a következők:
Timisoara: Ripensia-CAO, bíró Tica Iliescu. Nagy érdeklődés előzi meg a „stilus-

derbit”. Ez a két csapat játsza ugyanis az országban elismerten a legszebb futballt. Régi vetélkedés is van a két csapat között és így izgalmas mérkőzésre van kilátás. Vasárnap mindkét csapat váratlan vereséget szenvedett, de egymás ellen mindig jól játszanak. Ha az esélyeket mérlegeljük, úgy a Ripensianak kell némi előnyt adnunk. Tippünk 3:1 a Ripensia javára.

Oradea: Crisana-Gloria, bíró J. Petrescu. A Ripensia és a CFR feletti győzelmek kissé elbizakodottá tették a Crisanát és már előre elintéztnek veszi a Gloriát is. Pedig az aradi együttes komoly és veszélyes ellenfél még idegen pályán is.

Bucuresti: Unirea Tricolor-Victoria, bíró P. Vasile. Vasárnap féltucat gólt kapott az Unirea, ezt szeretné a Victorián meghosszítani. - CFR-Venus. Ezen a mérkőzésen dől el az őszi elsőség. Mi a Venusban jobban bízunk.

Cluj: Universitatea-Kinizsi, bíró M. Niculescu. Egyenlő ellenfelek küzdelme, amelyből valószínűleg a hazai pálya előnyével induló „U” fog győztesként kikerülni.

Arad: AMTE-Juventus. Szeszélyes csapat a Juventus, az aradi munkások ellen azonban kevés reményt táplálhat.

A Vulturii és a Macabi a B) liga csoportvezetői

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjaiban a helyzet alig változott. A Keleti csoportban a Macabi megőrizte elsőségét és két tiszta ponttal vezet. Nem is valószínű, hogy az őszel elhódítsák tőle az első helyet.

A nyugati csoportban más a helyzet. Itt jelenleg a Vulturii két pont előnnyel áll az élen, elsőségét azonban komolyan veszélyezteti a Jiul, amely vesztett pontok tekintetében egyformán áll a Vulturii-val. Beleszólási joga lehet az elsőségbe a Phoenixnek is, bár pillanatnyilag a táblázatban második, vesztett pontok szerint azonban harmadik. A nyugati csoport helyezési sorrendje az őszi forduló befejezéséig azonban a jelek szerint még sokat változhat.

A bajnoki csoportok állása a következők:

Nyugati csoport:			
Vulturii	10	6	3
Phoenix	10	6	1
Jiul	9	6	1
Olimpia	9	5	1
TMAC	8	5	-
Craiovan	9	4	1
Mures	9	4	1
Rovine Grivita	10	4	-
Törekvés	8	4	-
CFR (Simeria)	9	3	1
Unirea M. V.	9	3	-
Solimii	7	2	2
Victoria	8	-	1
Keleti csoport:			
Macabi	10	8	-
DUG	10	-	2
Victoria	9	6	1
ACFR	8	5	-
Dragos Voda	9	4	2
Franco Romana	9	3	4
Sportul Stud.	8	4	1
Jahn	9	3	1
DVA	9	2	2
IAR	8	2	2
Tricolor	9	1	4
Textila	8	2	-
Sporting	8	1	1

Kupát alapítanak Guga emlékére. A Gazeta sportújság jelentik, hogy a tragikus körülmények között meghalt Guga Aurél emlékére a Bucuresti kerületi liga ifjúsági kupát ír ki a főváros ifjúsági csapatai számára.

Női sulydó rekord. Bucurestiből jelentik: Nina Arpehofer hivatalos rekordjavító kísérlet során 10.51 m-el új román női sulydó rekordot állított fel.

Evadnyitó asztali teniszverseny. Clujról jelentik: Az UEC kétnapos szezonnyitó asztali tenisz versenye nagy sikerrel zárult. Eredmények a következők: Csapatverseny: 1. UEC, 2. SSAEC, 3. Kolping. Női csapat: 1. SSAEC, 2. UEC. Női egyes: 1. Kolozsvári SSAEC, 2. dr Nagy G. CIAC, 3. Kubinane UEC és Seemann SSAEC. Női páros: 1. Kolozsvári-Seemann SSAEC, 2. dr Nagy-Kubináné CIAC, UEC. Vegyes páros: 1. Kubináné-Vladone UEC, 2. dr Nagy G.-Kopenetz UEC, 3. Bálint I.-Kolozsvári SSAEC. Férfi egyes I. oszt: 1-2. Vladone, Marint UEC, 3. Komoróczy UEC és Bálint I. SSAEC. Férfi egyes II. oszt: 1. Turanitz UEC, 2. Lengyel Kolping, 3. Szaniszló és Vura Kolping Férfi egyes III. oszt: 1. Rűhen SSAEC, 2. Pop G. UEC, 3. Turanitz UEC Férfi páros I. oszt: 1. Komoróczy-Kopanetz UEC, 2. Vladone-Marin UEC, 3. Krebs-Kelly SSAEC. Férfi páros II. oszt: 1. Szaniszló-Vura Kolping, 2. Keszler I.-Keszler II. e. I. 3. Pop G.-Turanitz UEC. Ifjúsági: Bálint II. SSAEC, 2. Rűhen SSAEC, 3. Pop G. UEC. Gyermekek versenye: 1. Keszler II. egyetlen kivül, 2. Klein B. Haggihor, 3. Blatt UEC.



Ujabb munkabeszüntetések Franciaországban.

A Blum kormány minden igyekezete ellenére, Franciaországban mégis hol itt, hol ott szüntetik be a gyári munkások a munkát. Képünk a Panhard-gyár párizsi telepéről készült felvétel.

Készült a Szent László-nyomda Rt. környegőgépén, Oradea, Strada Regele Carol II. No. 5.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja azavankint 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. Legkisebb apróhirdetés ára 20 lel, (Az állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény), Cím a kiadóban 10 lel.

Lakás

Kiadó
egyszoba, konyha, előszobás lakás, Oradea, Str. Drina 7. szám.

Kétszobás
udvari lakás kiadó, Oradea, Str. Moldova 38

Egy szoba-konyhas
lakás nov. 15-re kiadó, Oradea, Str. Axenta Sever 12.

Kapualatti
butorozott szoba, külön előszobával, esetleg ellátással is kiadó, Oradea, Str. Nicolae Zeiga No. 7.

Két utcai szoba
konyha és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó, Oradea, Str. Leagănuului 12. sz.

Kiadó
egyszobás lakás, Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 55. és Str. Pavel 17. szám.

Alkalmazás

Kifutónak
jó megjelenésű 16-18 éves fiú felvétetik Cziliér Áruháza, Oradea.

LAPARUSITASRA
emberek magas százzal felvétetnek, jelentkezés a kiadóhivatalban.

Oktatás

Zenker Margitnál
ujabb szobásati és varrótanfolyam kezdődik, november 15-én, Oradea, Bulv. Regele Ferdinand No. 44.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Különféle

Keresek
főzni jól tudó minde- nest. Cím a kiadóban.

321. számu
Heyman János, Industria Bank r. t. piculás könyv elveszett. Kérjük a megtalálót a Magyar Lapok kiadóhivatalába beadni.

Ügyes varrólanó
felvételnek Papp Ferenc női szabónál, Oradea, Str. Reg. Carol II. No. 19.

Gyomorégés,
és gyomorsavtúltengés, emésztési zavarok, epebaj ellen biztos hatású a Magotin gyomorpor. Ára 60 lel. Lerakat: Csanda gyógyszerár, Oradea.

Adás-vétel

Jókarban
levő télikabát 10-12 éves fiú részére eladó, Oradea, Str. Barierii 5.

Egy hangverseny
zongora eladó, Oradea, Str. Brătianu No. 27.

Eladó
ebédlő kredenc, asztal és egy 6 karú csillár, Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Egy jó karban
levő Bösendorfer zongora eladó. Xenopolu 7. Oradea. Köpf.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot bármilyen mennyiségben, HERBST ékszerész Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 3.